

Брюксел, 22.10.2012 г.
COM(2012) 609 final

Доклад на Комисията до Европейския Парламент и до Съвета
относно гаранциите, които се обезпечават от общия бюджет
Състояние към 31 декември 2010 г.

{SWD(2012) 347 final}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	4
2.	Видове операции, обезпечени от бюджета	4
3.	Събития след последния доклад от 30 юни 2011 г.	5
3.1.	Средства за подкрепа на платежните баланси на държави членки извън еврозоната	5
3.2.	Макрофинансова помощ	6
3.3.	Евратом	6
3.4.	Европейски механизъм за финансово стабилизиране	6
3.5.	Гаранции от бюджета на ЕС за външното финансиране от ЕИБ	6
4.	Данни за рисковете, обезпечени от бюджета	7
4.1.	Определение на риска.....	7
4.2.	Състав на рисковете.....	7
4.3.	Годишен риск, обезпечен от бюджета	9
4.3.1.	Рискове, свързани с държавите членки.....	9
4.3.2.	Риск, свързан с трети държави.....	10
4.4.	Изменение на риска	11
5.	Неизпълнение на задължения, активиране на бюджетните гаранции и просрочени задължения.....	14
5.1.	Плащания от касова наличност	14
5.2.	Плащания от бюджета	15
5.3.	Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности	15
6.	Гаранционен фонд за външни дейности	15
6.1.	Събрани вземания	15
6.2.	Активи	15
6.3.	Целеви размер.....	15
7.	Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на третите държави, към които бюджетът има най-голяма експозиция	16
7.1.	Цели.....	16
7.2.	Методологии за оценка на риска	16

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад проследява кредитните рискове, поети от бюджета на Европейския съюз вследствие на предоставените гаранции и операциите по отпускане на заеми, осъществявани пряко от Европейския съюз или косвено в рамките на външните мандати на ЕИБ.

Докладът се представя съгласно член 130 от Финансовия регламент, според който Комисията трябва да се отчита два пъти годишно пред *Европейския парламент и пред Съвета за бюджетните гаранции и съответните рискове*¹. Той се допълва от работен документ на службите на Комисията („РДСК“), съдържащ подробни таблици и обяснителни бележки.

2. ВИДОВЕ ОПЕРАЦИИ, ОБЕЗПЕЧЕНИ ОТ БЮДЖЕТА

Обезпечените от бюджета на Европейския съюз (наричан по-долу „бюджетът“) рискове произтичат от различни операции по предоставяне на заеми и издаване на гаранции, които могат да бъдат разделени на две категории:

- заеми, отпуснати от Европейския съюз с макроикономически цели, т.е. заеми за макрофинансова помощ² („МФП“) за трети държави съвместно с институциите от Бретън Уудс, заеми за подкрепа на платежния баланс³ („ППБ“) на държави членки извън еврозоната, които изпитват затруднения, свързани с платежния баланс, както и заеми за подкрепа на държави членки, изпитващи или сериозно застрашени от тежки икономически и финансови сътресения извън техния контрол, в рамките на Европейския механизъм за финансово стабилизиране („ЕМФС“) ⁴; както и
- заеми с микроикономически цели, например заеми от Европейската общност за атомна енергия („Евратом“) и най-вече финансирането от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) на операции в държави извън ЕС („външно финансиране от ЕИБ“) ⁵, обезпечени с гаранции на ЕС ⁶.

¹ Документи COM(2012) 66 и SEC(2012) 15 съставляват предходния доклад относно гаранциите, покрити от бюджета към 30 юни 2011 г.

² МФП може също да бъде под формата на безвъзмездна помощ за трети държави. За повече информация относно МФП вж. Доклада на Комисията COM(2011)408 и SEC(2011)874.

³ Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 година за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите членки (ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1).

⁴ ЕМФС е създаден на 11 май 2010 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. (ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1). Той функционира подобно на механизма за подкрепа на платежния баланс, но е на разположение на всички държави членки, включително и на тези извън еврозоната.

⁵ Данните, отнасящи се до мандатите на ЕИБ, са представени в таблица А1, а препратките към правните основания са изброени в таблица А4 от работния документ на службите на Комисията.

⁶ Настоящото Решение № 1080/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за заугуби

От 1994 г. гарантираното външно финансиране от ЕИБ, заемите от Евратом и заемите за МФП се обезпечават от Гаранционния фонд за външни дейности („Фондът“)⁷, докато заемите за ППБ и тези по ЕМФС — пряко от бюджета.

Фондът обезпечаваша неизпълнението по заеми и гаранции по заеми, предоставени на държави извън ЕС или за проекти в държави извън ЕС. Той бе създаден с цел:

- осигуряване на „ликвиден резерв“, за да не се налага ангажирането на средства от бюджета при всяко неизпълнение или просрочено плащане по гарантиран заем; както и
- създаване на инструмент на бюджетната дисциплина, с който се установява финансова рамка за развитието на политиката на ЕС в областта на гаранциите по заемите на Комисията и на ЕИБ, предоставени на държави извън ЕС⁸.

Ако трети държави станат държави членки, предоставените им заеми вече няма да се обезпечават от Фонда и рискът трябва да се поеме директно от бюджета. Средствата на Фонда се осигуряват от бюджета и трябва да бъдат поддържани на равнището на определен процент от размера на непогасените суми по заеми и гаранциите по заемите, обезпечени от самия Фонд. Понастоящем този процент, т.нар. „целева ставка“, е 9 %. Ако Фондът не разполага с достатъчно средства, необходимите средства трябва да бъдат предоставени от бюджета.

3. СЪБИТИЯ СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД ОТ 30 юни 2011 г.

3.1. Средства за подкрепа на платежните баланси на държави членки извън еврозоната

През втората половина на 2011 г. Унгария възстанови 2,0 млрд. EUR. Тъй като не бяха извършени плащания, непогасените суми по механизма за ППБ спаднаха до 11,4 млрд. EUR.

Превантивната средносрочна финансова помощ от ЕС за Румъния, одобрена от Съвета на 12 май 2011 г., с максимален размер от 1,4 млрд. EUR⁹ е предоставена, като усвояванията все още не са започнали.

по заеми и гаранции по заеми за проекти, осъществявани извън Съюза, и за отмяна на Решение № 633/2009/ обхваща периода 1.2.2007 г.—31.12.2013 г.

⁷ Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (кодифицирана версия), „Регламент за Гаранционния фонд“, (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10).

⁸ Въпреки че външните рискове са като цяло покрити от бюджета на ЕС, Гаранционният фонд представлява механизъм за защита на бюджета на ЕС срещу риска от неизпълнение на плащане. За цялостен доклад относно работата на Фонда вж. COM(2010) 418 и придружаващия го работен документ на службите на Комисията (SEC(2010) 968).

⁹ Решение 2011/288/ЕС на Съвета от 12 май 2011 г. за предоставяне на превантивна средносрочна финансова помощ от ЕС на Румъния (ОВ L 132, 19.5.2011 г., стр. 15).

3.2. Макрофинансова помощ

През втората половина на 2011 г. бяха извършени две плащания по заеми за МФП: 100 млн. EUR за Сърбия и 26 млн. EUR за Армения, докато Грузия и Румъния възстановиха съответно 13,5 млн. EUR и 12,5 млн. EUR.

3.3. Евратом

През отчетния период не са предоставяни заеми. Погасени бяха съответно 6,5 млн. EUR от България и 3,8 млн. EUR от Украйна.

3.4. Европейски механизъм за финансово стабилизиране

През втората половина на 2011 г. плащанията за Ирландия и Португалия възлязоха съответно на 2,5 млрд. EUR и 7,6 млрд. EUR.

През октомври 2011 г. Съветът взе решение да удължи срока на падеж на заемите и да премахне със задна дата свързаните с лихвения марж разходи, които се прилагат спрямо заемите за Ирландия¹⁰ и Португалия¹¹.

В отговор на кризата бяха създадени два други механизма, които обаче не предполагат поемане на риск от бюджета на ЕС:

- *Европейски инструмент за финансова стабилност (ЕИФС)*¹², който е гарантиран пропорционално от участващите държави членки, и
- *механизъм за отпускане на заеми за Гърция*¹³, който се финансира чрез двустранни заеми от другите държави членки от еврозоната, управлявани централно от Комисията.

3.5. Гаранции от бюджета на ЕС за външното финансиране от ЕИБ

Договорените в рамките на външния мандат за периода 2007—2013 г. заеми се увеличиха с 10 % през втората половина на 2011 г. и достигнаха 1 745 млн. EUR. През докладвания период бяха предоставени заеми на стойност 1 381 млн. EUR. Следователно кумулативната сума на заемите, предоставени в рамките на мандата, достигна 8 561 млн. EUR към 31 декември 2011 г., което представлява увеличение с 19 % спрямо 30 юни 2011 г.

¹⁰ Решение 2011/682/ЕО на Съвета от 11 октомври 2011 г. (ОВ L 269, 14.10.2011 г., стр. 31).

¹¹ Решение 2011/683/ЕО на Съвета от 11 октомври 2011 г. (ОВ L 269, 14.10.2011 г., стр. 32).

¹² Относно ЕИФС: <http://www.efsf.europa.eu/about/index.htm>

¹³ Механизъм за отпускане на заеми за Гърция – ECFIN – Европейска комисия:
http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/greek_loan_facility/index_en.htm

4. ДАННИ ЗА РИСКОВЕТЕ, ОБЕЗПЕЧЕНИ ОТ БЮДЖЕТА

4.1. Определение на риска

Поетият от бюджета риск произтича от непогасената главница и дължимата лихва при гарантираните операции.

За целите на настоящия доклад са използвани два метода за оценка на рисковете, поети от бюджета (пряко или косвено чрез Фонда):

- „общият обезпечен риск“ се базира на общата сума на непогасената главница и начислената лихва по съответните операции към определена дата¹⁴.
- бюджетният подход, наричан още „годишен риск, поет от бюджета“, се основава на изчисляване на максималната сума на дължимите годишни плащания, която ЕС би следвало да извърши през дадена финансова година, ако се предположи, че всички плащания по гарантираните заеми са в неизпълнение¹⁵.

4.2. Състав на рисковете

До 2010 г. максималният риск по отношение на общите непогасени гарантирани суми беше свързан главно с предоставените на трети държави заеми. През 2011 г. финансовата криза оказва значително въздействие върху публичните финанси на държавите членки, което доведе до ръст на кредитните операции в ЕС, за да се подпомогнат нарасналите нужди на правителствата от финансиране.

Вследствие на това съставът на риска се промени. Към 31 декември 2011 г.:

- 67 % от общите непогасени гарантирани суми представляваха операции по получаване на заеми, свързани с кредити за държавите членки, които се обезпечават пряко от бюджета (45 % към 31.12.2010 г.).
- 33 % от общите непогасени гарантирани суми се отнасяха до операции по получаване и предоставяне на заеми в трети държави, обхванати на първо място от Гаранционния фонд за външни дейности („Фондът“), които към 31.12.2010 г. представляваха 55 %.

¹⁴ Вж. таблица 1 от доклада.

¹⁵ При това изчисление се допуска, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само изискуемите плащания, а не пълният размер на оставащото за погасяване задължение (вж. също таблици 2 и 3 от доклада и таблица А2 от РДСК).

Общият риск, обезпечен от бюджета към 31 декември 2011 г., е представен в таблица 1 по-долу.

Таблица 1: Общ размер на непогасените суми, обезпечени от бюджета към 31 декември 2011 г., в млн. EUR				
	Непогасена главница	Начислена лихва	Общо	%
<u>Държави членки*</u>				
МФП	25	0	25	<1 %
Евратом	404	4	408	1 %
ППБ	11 400	225	11 625	18 %
ЕИБ***	2 965	26	2 991	5 %
<u>ЕМФС</u>	28 000	344	28 344	44 %
<u>Междинна сума: държави членки</u>	42 794	599	43 393	67 %
<u>Трети държави**</u>				
МФП	565	5	570	1 %
Евратом	43	0	43	<1 %
ЕИБ***	20 466	156	20 621	32 %
<u>Междинна сума: трети държави</u>	21 074	161	21 234	33 %
Общо	63 868	760	64 628	100 %
<p>* Този риск е обезпечен пряко от бюджета. Тук се включват също заемите, отпуснати от ЕИБ, Евратом и в рамките на МФП преди присъединяването към ЕС.</p> <p>** Този риск е обезпечен от Фонда.</p> <p>*** Около 82 % от кредитните операции на ЕИБ (операции по отпускане на заеми на държавно и на поддържавно равнище) са обезпечени от обща гаранция, докато при останалите операции на ЕИБ се предоставя обезпечение само на политическия риск.</p>				

В таблици А1, А2, А3 и А4 от РДСК се предоставя по-подробна информация относно тези непогасени суми, по-специално по отношение на таваните, фактически предоставените суми или ставките по гаранциите.

Общата непогасена сума по главницата и лихвата, обезпечена от бюджета, нарасна значително до 64,63 млрд. EUR, което представлява ръст от 17,6 % спрямо 30.6.2011 г.

Това нарастване се дължи главно на:

- Изплащането на 10,1 млрд. EUR в рамките на ЕМФС (2,5 млрд. EUR за Ирландия и 7,6 млрд. EUR за Португалия);
- Нарасналите с 2,45 млн. EUR нетни плащания на ЕИБ към трети държави през втората половина на 2011 г.

4.3. Годишен риск, обезпечен от бюджета

За 2012 г. от бюджета ще бъдат обезпечени (пряко и чрез Фонда) 3,782 млрд. EUR¹⁶, които съставляват дължимите през този период суми (главница и лихви) от общата непогасена сума към 31 декември 2011 г. 1,769 млрд. EUR от тази сума представляват преки задължения на държавите членки (47 %). В таблица А2 от работния документ на службите на Комисията се предоставя подробна информация относно дела на всяка държава от общия покрит риск.

4.3.1. Рискове, свързани с държавите членки

Свързаният с държавите членки риск се отнася до:

- а) заемите, отпуснати от ЕИБ и/или от Евратом и/или в рамките на МФП, преди присъединяването към ЕС;
- б) заемите, отпуснати съгласно механизма за ППБ; и
- в) заемите, отпуснати по линия на ЕМФС.

¹⁶ Представляващ дължимите през 2012 г. суми (от общо непогасените към 31 декември 2012 г.), като се допуска, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само изискуемите плащания, а не пълният размер на оставащото за погасяване задължение (вж. таблица А2 от РДСК).

Таблица 2: Класация на държавите членки в зависимост от максималния риск, поет от бюджета през 2012 г. (млн. EUR)

Позиция	Държава	Заеми	Максимален риск	Дял от общия риск на държавите членки (ДЧ)	Дял от общия риск (ДЧ и трети държави)
1	Ирландия	в)	412,7	23,3 %	10,9 %
2	Португалия	в)	400,8	22,7 %	10,6 %
3	Румъния	а)+б)	395,1	22,3 %	10,4 %
4	Унгария	а)+б)	142,4	8,0 %	3,8 %
5	Латвия	а)+б)	96,8	5,5 %	2,6 %
6	България	а)	92,8	5,2 %	2,5 %
7	Полша	а)	81,0	4,6 %	2,1 %
8	Чешка република	а)	70,8	4,0 %	1,9 %
9	Словашка република	а)	51,1	2,9 %	1,4 %
10	Словения	а)	11,4	0,6 %	0,3 %
11	Кипър	а)	7,7	0,4 %	0,2 %
12	Литва	а)	5,3	0,3 %	0,1 %
13	Малта	а)	0,7	0,0 %	0,0 %
14	Естония	а)	0,5	0,0 %	0,0 %
Общо			1 796,3	100 %	46,8 %

4.3.2. Риск, свързан с трети държави

Фондът обезпечава гарантираните заеми по отношение на трети държави с падежи до 2041 г. През 2012 г. Фондът ще поеме максимален годишен риск, свързан с трети държави, в размер на 2 013 млн. EUR (53,2 % от общия годишен риск).

Първите десет (от общо четиридесет и седем) държави са класирани по-долу според общия размер на непогасените от тях суми. От тях произтичат 1 580,4 млн. EUR или 78,5 % от свързания с трети държави годишен риск, поет от Фонда. Икономическата ситуация в тези държави е анализирана и коментирана в точка 3 от РДСК. В таблиците на отделните държави се посочва и определената от рейтинговите агенции кредитоспособност.

Рисковете, свързани с трети държави, се отнася до заемите, отпуснати от ЕИБ и/или от Евратом и/или в рамките на МФП (повече подробности са посочени в таблици А3b и А4 от работния документ на службите на Комисията).

Таблица 3: Класация на **първите 10 трети държави** в зависимост от максималния риск, поет от Фонда през 2012 г. (млн. EUR).

Позиция	Държава	Максимален риск	Дял от общия риск на третите държави	Дял от общия риск (ДЧ и трети държави)
1	Турция	458,8	22,8 %	12,1 %
2	Египет	207,9	10,32	5,5 %
3	Тунис	185,8	9,2 %	4,9 %
4	Мароко	179,4	8,9 %	4,7 %
5	Сърбия	154,2	7,7 %	4,1 %
6	Южна Африка	122,3	6,1 %	3,2 %
7	Ливан	84,6	4,2 %	2,2 %
8	Сирия	81,3	4,0 %	2,1 %
9	Босна и Херцеговина	54,8	2,7 %	1,4 %
10	Бразилия	51,2	2,5 %	1,4 %
Общо за 10-те държави		1 580,4	78 %	41,8 %

4.4. Изменение на риска

Нивото на несигурност остава високо, тъй като световната икономическа и финансова криза продължава да въздейства върху икономическото възстановяване в ЕС и върху глобалния икономически растеж. Някои страни от южното Средиземноморие са

засегнати от геополитическо напрежение, което увеличава несигурността на икономическото възстановяване в определени трети държави.

- Механизъм за подкрепа на платежния баланс

Средносрочната финансова подкрепа на ЕС по механизма за ППБ беше възобновена през ноември 2008 г., за да бъде подпомогната Унгария, а по-късно — през януари и май 2009 г., за да се помогне на Латвия и Румъния да възстановят доверието на пазарите, с което общият размер на поетите задължения достигна 14,6 млрд. EUR. 1,2 млрд. EUR няма да бъдат фактически предоставени, тъй като срокът за тяхното предоставяне изтече. Първото погасяване в размер на 2 млрд. EUR бе извършено от Унгария през декември 2011 г.

Освен вече предоставените 5 млрд. EUR за подкрепа на платежния баланс на Румъния, на 12 май 2011 г. Съветът реши да й осигури превантивна финансова помощ в размер до 1,4 млрд. EUR¹⁷, по която все още не са изплатени суми.

В рамките на общия си таван от 50 млрд. EUR механизмът за ППБ разполага с оставащ капацитет от 37 млрд. EUR, с които при необходимост може да бъде оказвана допълнителна подкрепа за платежните баланси.

- Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)

Напрежението на пазарите на държавни облигации остана високо и през втората половина на 2011 г. Напрежение продължава да се усеща и при емитирането на държавни облигации в периферията на еврозоната въпреки стартирането на ЕМФС и ЕИФС и сключените в допълнение двустранни заеми. Успешното задоволяване на нарасалите нужди от рефинансиране на държавите членки през следващите месеци и години ще продължи да представлява предизвикателство.

В своите заключения Съветът по икономически и финансови въпроси определи общия таван на този механизъм на 60 млрд. EUR¹⁸, като законоустановеният лимит е постановен в член 2, параграф 2 от съответния регламент на Съвета, ограничаващ неизплатените суми до съществуващия марж под тавана на собствените средства¹⁹.

След решенията на Съвета за предоставяне на финансова помощ от Съюза на Ирландия²⁰ и на Португалия²¹, през 2011 г. бяха изплатени 13,9 млрд. EUR на Ирландия и съответно 14,1 млрд. EUR на Португалия.

¹⁷ Решение 2011/288/ЕС на Съвета от 12 май 2011 г. за предоставяне на превантивна средносрочна финансова помощ от ЕС на Румъния (ОВ L 132, 19.5.2011, стр. 15).

¹⁸ Вж Съобщение за пресата относно извънредния Съвет по икономически и финансови въпроси от 9—10 май 2010 г (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

¹⁹ Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1).

²⁰ Решение за изпълнение 2011/77/ЕС на Съвета от 7 декември 2011 г. за предоставяне на финансова помощ за Ирландия от страна на Съюза (ОВ L 30, 4.2.2011 г., стр. 348).

²¹ Решение за изпълнение 2011/344/ЕС на Съвета от 30 май 2011 г. за предоставяне на финансова помощ за Португалия от страна на Съюза (ОВ L 159, 17.6.2011 г., стр. 88).

От общия таван от 60 млрд. EUR, ЕМФС разполага с остатъчен капацитет от 11,5 млрд. EUR за оказване на допълнителна помощ при нужда²².

На срещата на върха на еврозоната от 21 юли 2011 г. бяха одобрени няколко мерки, включително удължаването на срока до падежа и намаляването на лихвените проценти по кредитите за бъдещи заеми по линия на ЕИФС за Гърция, за да се облекчи гръцката дългова криза и да се осигури финансовата стабилност на еврозоната като цяло. Съгласно заключенията от срещата, въздействието върху ЕМФС е двойко:

а) маржът на ЕМФС бе намален със задна дата за кредитните операции за Португалия и Ирландия, и

б) сроковете до падеж по бъдещите плащания бяха удължени.

Тези мерки влязоха в сила с две решения на Съвета, взети през октомври 2011 г.²³.

- Заеми за макрофинансова помощ

До влизането в сила на Договора от Лисабон заемите в рамките на МФП за трети държави бяха предмет на индивидуални решения на Съвета, а понастоящем — на Европейския парламент и на Съвета. Комисията прие ново законодателно предложение за рамков регламент за МФП, с цел да се подобри процесът на вземане на решения в рамките на Договора от Лисабон²⁴.

Според предложението рамков регламент процедурата за МФП ще бъде подобна на тази за други инструменти за външно финансиране, при които Комисията има правомощия да взема решения за предоставяне на МФП под надзора на комитет от представители на държавите членки съгласно процедурата по разглеждане, въведена от новите правила на комитологията, които влязоха в сила на 1 март 2011 г.²⁵. През 2012 г. Парламентът и Съветът продължиха с обсъжданията по предложението регламент, включително относно процедурата за вземане на решения за МФП.

През юли 2011 г. бяха изплатени два заема за МФП на обща стойност 126 млн. EUR.: 26 млн. EUR на Армения и 100 млн. EUR на Сърбия.

²² За още информация относно ЕМФС, вж. също доклада на Комисията за дейностите по получаване и отпускане на заеми на Европейския съюз през 2010 г., COM(2011)485

²³ Решение за изпълнение 2011/682/ЕС на Съвета за Ирландия и Решение за изпълнение 2011/683/ЕС на Съвета за Португалия от 11 октомври 2011 г. (ОВ L 269, 14.10.2011 г., стр. 31 и 32).

²⁴ След влизането в сила на Договора от Лисабон решенията за МФП вече не се вземат единствено от Съвета, а в съответствие с обикновената законодателна процедура (съвместно вземане на решение).

²⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13), с който се заменя Решение 1999/468/ЕС на Съвета.

- Заеми от Евратом

Заемите от Евратом, предоставени на държави членки или на определени отговарящи на условията държави извън ЕС (Руската федерация, Армения, Украйна), са с максимален размер 4 млрд. EUR, от които вече са използвани около 85 %. Оставащата сума в размер на около 600 млн. EUR може да се използва за финансиране на нови проекти.

- Заеми от ЕИБ

Съгласно общия мандат на ЕИБ за периода 2007—2013 г. към 31 декември 2011 г. е била разпределена сума в размер на 19 436 млн. EUR, от които към тази дата са изплатени 8 561 млн. EUR (виж таблица 6 от РДСК).

След междинния преглед на външния мандат на ЕИБ, на 25 октомври 2011 г. Европейският парламент и Съветът приеха ново решение (№ 1080/2011/ЕС) за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за загуби по заеми и гаранции по заеми за проекти, осъществявани извън Съюза, и за отмяна на Решение № 633/2009/ЕО. Новото решение влезе в сила на 30 октомври 2011 г. В резултат на това общата сума на изплатените кредити и предоставените гаранции в рамките на финансовите операции на ЕИБ, без възстановените суми и плюс всички свързани суми, ще се увеличи от 25 800 млн. EUR до максималния размер от 29 484 млн. EUR²⁶. Гаранцията от ЕС е ограничена до 65 % от общата сума на изплатените кредити и предоставените гаранции по финансовите операции на ЕИБ.

ЕИБ отчете неизпълнение при погасяването на определени лихвени плащания и главница от страна на сирийското правителство (виж параграф 5.3 по-долу). Искания към Фонда бяха обаче отправени едва през 2012 г.

Повече информация относно държавите, обхванати от гаранцията на ЕС, може да бъде открита в таблици А1 и А2 от РДСК.

5. НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ, АКТИВИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ГАРАНЦИИ И ПРОСРОЧЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

5.1. Плащания от касова наличност

Когато длъжник просрочи плащане към ЕС, Комисията прибегва до собствените си касови наличности, за да избегне закъснения и свързаните с тях разходи при обслужване на заемните си операции²⁷.

²⁶ Увеличението с 3 684 млн. EUR се разпределя между допълнителен мандат от 2 000 млн. EUR за финансиране на операции във връзка с изменението на климата и 1 684 млн. EUR за насърчаване на операциите на собствен риск на ЕИБ.

²⁷ Вж. член 12 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 г. за прилагане на Решение 2007/436/ЕО, Евратом относно системата за собствени ресурси на Европейските общности (ОВ L 130, 31.5.2000 г., стр. 1—12).

5.2. Плащания от бюджета

По статия 01 04 01 от бюджета (ред със символичен запис) „Гаранции на Европейския съюз за операции по вземане на заеми от Съюза и Евратом и за операции на ЕИБ по отпускане на заеми“ не са искани бюджетни кредити, тъй като през първата половина на 2011 г. не е имало изпълнение.

5.3. Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности²⁸

В случай на просрочено плащане от бенефициера по заем, отпуснат или гарантиран от ЕС на трета държава, Фондът трябва да покрие просрочената сума в срок от три месеца от датата, на която плащането е станало дължимо²⁹.

През втората половина на 2011 г. не е имало такива искания към Фонда.

Въпреки това ЕИБ отчете изпълнение при погасяването на определени лихвени плащания и главница от страна на сирийското правителство. Тъй като официалните искания за плащане не бяха изпълнени, на 10 май 2012 г. ЕИБ поиска изплащане на гаранция от ЕС чрез Гаранционния фонд в размер на приблизително 15,5 млн. EUR³⁰. Ако ситуацията в страната не се подобри, е възможно да бъдат поискани други плащания чрез Фонда (общият размер на непогасената от Сирия главница възлиза на 551 млн. EUR, като падежът на последния заем е през 2030 г.). Когато ЕС е извършил плащане по гаранция на ЕС, правата и средствата за правна защита на банката се прехвърлят съгласно гаранционните споразумения на ЕС. Банката трябва да открие процедура по възстановяване по отношение на прехвърлените суми.

6. ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ

6.1. Събрани вземания³¹

Към 31 декември 2011 г. няма просрочени плащания, които Фондът трябва да събира.

6.2. Активи

Към 31 декември 2011 г. нетните активи³² на Фонда възлизаха на 1 755 434 096,22 EUR.

6.3. Целеви размер

Фондът трябва да достигне подходящо равнище (целеви размер), определено на 9 % от общия размер на непогасените задължения по главницата, произтичащи от всяка една

²⁸ От създаването му през 1994 г. от Фонда са поискани средства в размер общо на 478 млн. EUR.

²⁹ За допълнителна информация вж. раздел 1.4.3 от РДСК.

³⁰ В зависимост от промяната на валутния курс на други международни валути.

³¹ От създаването му през 1994 г. общият размер на събраните вземания от Фонда възлиза на 576 млн. EUR (включва изплатените главници и лихви, плюс наказателни лихви за просрочени плащания, плюс реализирани печалби или загуби от валутни курсове).

³² Общата стойност на активите на Фонда минус натрупани задължения (такси на ЕИБ и одиторски такси).

операция, плюс начислените лихви. Съотношението между средствата на Фонда (1 755,43 млн. EUR) и оставащите за изплащане задължения по главниците³³ (21 234,34 млн. EUR) по смисъла на Регламента за Фонда се е понижило от 8,8 % към 30 юни 2011 г. до 8,3 % към 31 декември 2011 г. Тъй като средствата на Фонда са по-малко от целевия размер, в проектобюджета за 2013 г. бяха заделени средства в размер на 155 66 млн. EUR.

През февруари 2012 г. на Фонда бяха изплатени 260 17 млн. EUR от бюджет, заделени в предварителния проектобюджет за 2012 г. и в съответствие с правилата на Регламента за Гаранционния фонд (целеви размер от 9 %).

7. ОЦЕНКА НА РИСКОВЕТЕ: ИКОНОМИЧЕСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕТИТЕ ДЪРЖАВИ, КЪМ КОИТО БЮДЖЕТЪТ ИМА НАЙ-ГОЛЯМА ЕКСПОЗИЦИЯ

7.1. Цели

В предходните раздели от настоящия доклад бе предоставена информация относно количествените аспекти на поетия от бюджета риск, свързан с трети държави. Раздел 3 от РДСК съдържа макроикономически анализ на онези трети държави, към които бюджетът има най-голяма експозиция или които се ползват от механизмите на ЕС за отпускане на заеми (заеми за МФП и Евратом).

7.2. Методологии за оценка на риска

Представената в РДСК оценка на риска е извършена въз основа на данните относно икономическата и финансовата ситуация, рейтингите и други известни факти по отношение на държавите, които са получили гарантирани заеми. Оценката не включва прогнози за очаквани загуби и събирания на вземания, по отношение на които неизбежно съществува голяма несигурност.

Показателите за специфичния за отделните държави риск, включени в таблиците в РДСК, представят изменението на риска от неизпълнение. За държавите с най-голям кредитен риск и към които бюджетът има най-голяма експозиция към 31 декември 2011 г. (включително заеми в рамките на МФП и заеми от Евратом) този анализ е представен в раздел 3 от РДСК.

³³

В т.ч. начислените лихви.